

תמים תהיה עם ה' אלוקיך - התבודדות

דברים יח', י"טו' - "לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש קסם קסמים מעון ומנחש ומכשף... תמים תהיה עם ד' אלוקיך". "כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם, אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו, ואתה לא כן נתן לך ד' אלוקיך. נביא מקרבך מאחריך כמוני, יקים לך ד' אלוקיך אליו תשמעון".

רש"י - תמים תהיה: התהלך עימו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבוא עליך, קבל בתמימות ואז תהיה עימו ולחלקו. לא כן נתן לך ד' אלוקיך: לשמוע אל מעוננים ואל קוסמים, שהרי השרה שכנה על הנביאים..

רמב"ן פס' יג' - "וטעם תמים תהיה עם ה' אלהיך" - שנייחד לבבנו אליו לבדו ונאמין שהוא לבדו עושה כל והוא היודע אמתת כל עתיד וממנו לבדו נדרוש העתידות מנביאיו או מאנשי חסידיו רצונו לומר אורים ותומים. ולא נדרוש מהוברי שמים ולא מזולתם ולא נבטח שיבואו דבריהם על כל פנים, אבל אם נשמע דבר מהם נאמר הכל בידי שמים. כי הוא אלקי האלקים עליון על הכל היכול בכל. משנה מערכות הכוכבים והמזלות כרצונו מפר אותות בדים וקוסמים יהולל. ונאמין שכל הבאות תהיינה כפי התקרב האדם לעבודתו. ולפיכך אחר אזהרת שאלת העתידות מקוסם ודורש בעד החיים אל המתים אמר שתהיה תמים עם השם בכל אלה ולא תירא ממגיד עתיד, אבל מנביאו תדרוש ואליו תשמע. וזה דעת אונקלוס שלים תהא בדחלתא דה' אלקך שלא תהיה חסר ביראתו. כי "תמים" הוא השלם בדבר כמו שה תמים (שמות יב ה) שאין בו מום ושום חסרון וזו מצות עשה וכבר הזכרתי זה בפסוק והיה תמים (בראשית יז א)

אוה"ח הקדוש יח', יג' - תמים תהיה עם ה'". פירוש לפי שצוה עליו בסמוך לבל יעון ויכשף ולבל ישאל באזב וגו' אמר תמים וגו', פירוש כלומר טעם כל הדברים הוא לדעת העתידות ולהתנהג על אשר יורו ולתקן החסרון כאשר יוכל עשות, אם תהיה עם ה' תמים תהיה לא יחסר לך דבר ואין מה שיגיד המזל עליך תתקיים לרעה, וזה לך האות אברהם שהתהלך לפני ה' הגם שהראה המזל עליו שלא יוליד נתהפך וילד (שבת קנו, ב), וכפי זה תיבת תהיה נמשכת למעלה ולמטה על זה הדרך תמים תהיה אם תהיה עם ה', או על זה הדרך תמים תהיה כשאתה עם אלהיך

רמב"ם הל' ע"ז יא' טז' - ודברים האלו כולן דברי שקר וכזב הן, והם שהטעו בהן עובדי כוכבים הקדמונים לגויי הארצות, כדי שינהגו אחריהן, ואין ראוי לישראל שהם חכמים מחוכמים, להמשך בהבלים אלו ולא להעלות על לב שיש תועלת בהן.. אבל בעלי החכמה ותמימי הדעת, ידעו בראיות ברורות שכל אלו הדברים שאסרה תורה אינם דברי חכמה אלא תהו והבל שנמשכו בהן חסרי הדעת ונטשו כל דרכי האמת בגללן, ומפני זה אמרה תורה כשהזירה על כל אלו ההבלים תמים תהיה עם ה' אלוקיך.

רמב"ן דברים יח' - ורבים יתחסדו בנחשים לומר שאין בהם אמת כלל, כי מי יגיד לעורב ולעגור מה יהיה. ואנחנו לא נוכל להכחיש דברים יתפרסמו לעיני רואים. ורבותינו גם כן יודו בהם.. ואתה לא כן נתן לך ה' אלוקיך - יאמר הנה אסר לך השם המעשים האלה הנזכרים.. בעבור שעשה לך מעלה גדולה לתתך עליון על כל גויי הארץ שיקים בקרבך נביא ויתן דבריו בפיו, ואתה תשמע ממנו מה יפעל אל ולא תצטרך אתה בעתידות אל קוסם.. אבל הנבואה תודיע חפץ השם ולא יפול דבר מכל דבריה.. והנה אתה חלקו וסגולתו שומע עצתו מפיו..

שבת קנו. - רבי יוחנן אמר: אין מזל לישראל... **רש"י** - דעל ידי תפלה וזכות משתנה מזלו לטובה.

דברים יח', טו' - נביא מקרבו.. רמב"ן - לרמז שאין נבואה אלא בארץ ישראל.. וכן טעם "מאחיר" כי השם נתן לך מעלה על כל העמים ולא יתן רוחו רק עליכם כמוני שאני מקרב אחיר יקים לך תחתי..

אורות ישראל ט' ז' - באמת חסרון רוח הקודש בישראל הוא לא חסרון שלמות, כי אם מום ומחלה, ובארץ ישראל היא מחלה מכאבת, שהיא מוכרחת להרפא, 'כי אני ד' רופאך'.

רמב"ם יסודי התורה ז', ד' - כל הנביאים אין מתנבאין בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתבודדים, שאין הנבואה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות אלא מתוך שמחה, לפיכך בני הנביאים לפנייהם נבל ותוף וחליל וכנור והם מבקשים הנבואה וזהו שנאמר והמה מתנבאים, כלומר מהלכין בדרך הנבואה עד שינבאו, כמו שאתה אומר פלוני מתגדל.

דרשות הר"ן דרוש ב' - לא תבא הרוח מאת האלוקים לנביא מעצמה, אבל יצטרך הנביא לחזר אחריה, לא תושג כי אם בהכניע הטבעים כולם כדי שתתיחד הנפש ותשיג הנעלם ההוא, והטבע ימאן זה, ובעת הלחמו אי אפשר שתשיג הנפש התבודדות הצריך לזה, בניגוד טבע המציק, ולזה יצטרך שיקבל הנביא דבר נרצה אצל הטבע, כדי שישכים בהתבודדות ויסיר מהעיק. וזה על דרך שאמר (זהר על הכתוב במדבר כט יא) תנו שוחד לסמ'.

מאור ושמש כי תצא - ואולם לא זו הדרך העיקרי בעבודת השם יתברך; רק העיקר והיתד שהכל תלוי בו... - המצא תמצא על ידי אהבת חברים ודיבוק חברים והתקרבות לצדיקי הדור.. והגם, כי ידמה בנפשו אשר בעת התבודדותו יעורר לבבו יותר לשוב בתשובה, ולהדבק בה' מאשר יהיה בחברת אוהבים וחברים מקשיבים, כי על ידי חברת בני אדם יפרד מדביקותו - עם כל זה יותר ראוי ונכון להחזיק במעוז אהבת חברים ולקרב אותם לדרך ה', כי על ידי זה יוכל להמשיך הארה לאורך ימים.. ובהתבודדות אינו פועל כי אם לשעתו.

מאור ושמש קדושים - והנה, יש בני אדם שסוברים שדרך עבודה להשם יתברך להגיע לדביקות הוא בהתבודדות, בהתבודד עצמו חדר לפניו מן החדר ולומד שם ואינו מדבר לשום אדם בעולם, ואינו מתראה לשום אדם שזה הוא עיקר עבודה לבוא לדביקות, אבל זה אינו אמת גמור, כי יוכל להיות שיתבודד עצמו כמה שנים ולא ידבר לשום אדם כלל - ולא יבא לאמת כלל. וכך שמעתי פעם אחת מאדמו"ר הרב אלימלך מליזענסק זצוק"ל.. על פסוק (ירמיהו כג כד) אם יפתר איש במקמרים ואני לא אקראנו נאם ה'.. שאם יתבודד אדם עצמו בחדר מיוחד בסתר, ויהיה סבור שזהו עיקר עבודה - אבל הקב"ה אומר 'ואני לא אראנו' רצה לומר, שגם אני כביכול לא אראנו.. רק עיקר העבודה הוא שיתחבר אדם עצמו עם בני ישראל צדיקים וכשרים..

אוה"ק ג', עמ' רעא' - האדם שנשמתו מאירה בקרבו, מוכרח הוא להתבודד הרבה, החברה התדירית של אנשים אחרים.. מעממת את אורה הבהיר של נשמתו העליונה, ומתוך כך פעולתו החשובה מתמעטת..

אוה"ק ג' עמ' רע' - כל מה שהאדם הוא יותר גדול, צריך הוא יותר לחפש את עצמו, יותר מסתרת היא מהכרתו, נשמתו העמוקה, עד שהוא צריך להרבות בהתבודדות, בהתעלות הרעיון בהתעמקות המחשבה, בהשתחררות הדעה, עד שסוף כל סוף תתגלה אליו נשמתו ואז ימצא את אשרו..

אוה"ק ג' עמ' רסט' - יש שעות שאדם חש שנכנס רוחו כולו בקרבו פנימה, מאד הוא מרוכז אז בעצמיותו, העולם החיצוני איננו פועל עליו מאומה, הוא קשור בעומק ההתבודדות הפנימית.. וכמו שהדבר נוהג באיש יחידי, נוהג הדבר באומה בשלמותה.. עת הבנין, ההולכת כעת להתגלות, טרופה היא.. כעת העבודה דרושה להחיות הרבה את רוח ישראל פנימה, להשתמש בכל הכוחות, בין הפנימיים בין החיצוניים, לצורך ריכוז הרוח..